

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 48/2014-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 29. januára 2014 predbežne prerokoval sťažnosť L. Š., toho času v Ústave na výkon trestu odňatia slobody H., zastúpeného JUDr. Petrom Schmidlom, Advokátska kancelária, Malé námestie 5402/1A, Malacky, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. XV/2 Pz 110/11 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť L. Š. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 31. januára 2013 doručená sťažnosť L. Š., toho času v Ústave na výkon trestu odňatia slobody H. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) v konaní vedenom pod sp. zn. XV/2 Pz 110/11.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva že sťažovateľ bol subjektom trestného konania v pozícii poškodeného, a to v rámci trestného stíhania vedeného pre trestný čin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“), kde bolo obvinenému vznesené obvinenie uznesením zo 14. augusta 2008. Prokurátor Okresnej prokuratúry Malacky (ďalej len „okresná prokuratúra“) uznesením sp. zn. 1 Pv 1160/08 zo 6. februára 2012 podľa § 215 ods. 1 písm. b) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) s poukazom na § 25 ods. 1 Trestného zákona trestné stíhanie zastavil s odôvodnením, že skutok nie je trestným činom. O sťažnosti podanej proti uvedenému uzneseniu rozhodol prokurátor Krajskej prokuratúry v Bratislave (ďalej len „krajská prokuratúra“) svojím rozhodnutím z 23. marca 2012 tak, že uznesenie okresnej prokuratúry zrušil a vrátil jej vec na nové konanie a rozhodnutie. Prokurátor okresnej prokuratúry uznesením z 22. júna 2012 trestné stíhanie obvineného podľa § 215 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku s poukazom na § 25 ods. 1 Trestného zákona opätovne zastavil s odôvodnením, že skutok nie je trestným činom. Sťažnosť podanú proti tomuto uzneseniu prokurátor krajskej prokuratúry svojím rozhodnutím zo 14. júla 2012 ako nedôvodnú zamietol. Sťažovateľ následne predložil generálnej prokuratúre podnet na zrušenie právoplatného rozhodnutia v prípravnom konaní podľa § 363 a nasledujúcich Trestného poriadku, na ktorý táto reagovala listom sp. zn. XV/2 Pz 110/11 z 20. novembra 2012, v ktorom sťažovateľovi oznámila, že jeho návrhu vyhovené nebolo.

V postupe generálnej prokuratúry ako poslednej inštancie príslušnej na poskytnutie ochrany vidí sťažovateľ porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru a v sťažnosti argumentuje: *„Napriek rozsiahlej a jednoznačnej dôkaznej situácii vo veci ťažkej ujmy na zdraví s trvalými následkami spôsobené strelným poranením sťažovateľa Okresná prokuratúra Malacky ako i Krajská prokuratúra Bratislava a napokon i Generálna prokuratúra SR ako posledný štátny orgán zo sústavy orgánov prokuratúry,*

ktorý je príslušný na poskytnutie práva na inú právnu ochranu, tým, že chráni práva a zákonom chránené záujmy fyzických osôb, právnických osôb rozhodli o nevine páchatel'a v rozpore s trestným poriadkom ako i s čl. 50 ods. 1 Ústavy SR, ktorý len súdu dáva právo rozhodovať o vine a treste za trestné činy.

OČTK svojim postupom bez dostatočného vysvetlenia ignorovali zistené dôkazy, ktoré sú dôležité pre objektívne posúdenie veci, a tiež tento svoj postup dostatočne neobhájili vo svojich rozhodnutiach, najmä v uznesení o zastavení trestného stíhania Okresnou prokuratúrou Malacky 1 Pv 1160/08-71 ktorého odôvodnenie neobsahuje všetky skutočnosti, tak ako to vyžaduje ustanovenie § 176 ods. 2 Tr. poriadku.“

Opierajúc sa o uvedené skutočnosti sťažovateľ ústavnému súdu navrhuje, aby vo veci rozhodol nálezom, v ktorom by vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom generálnej prokuratúry v konaní vedenom pod sp. zn. XV/2 Pz 110/11, zrušil uznesenie okresnej prokuratúry sp. zn. 1 Pv 1160/08 z 22. júna 2012 a vrátil jej vec na nové konanie a rozhodnutie a priznal sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (v tomto prípade sťažnosti) podľa § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

V zmysle judikatúry ústavného súdu za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mal preskúmať po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03).

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti navrhuje, aby ústavný súd vyslovil, že postupom generálnej prokuratúry, ktorá nevyhovela jeho návrhu na zrušenie právoplatného uznesenia o zastavení trestného stíhania, bolo porušené jeho základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavná ochrana základných práv a slobôd, ako aj ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z príslušnej medzinárodnej zmluvy je rozdelená medzi všeobecné súdy, resp. ostatné orgány verejnej moci a ústavný súd. Systém tejto ochrany je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany týmto právam a slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov, resp. ostatných orgánov verejnej moci, a to tak, že orgány verejnej moci sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ako aj za dodržiavanie základných práv. Ústavný súd preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať tie ich právne názory, ktoré ich pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred orgánmi verejnej moci bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu tieto orgány vyvodili. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové

a právne závery, ku ktorým orgány verejnej moci pri aplikácii práva dospeli, tak môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01, II. ÚS 67/04).

Opierajúc sa o tieto východiská posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľa.

V liste, resp. v upovedomení sp. zn. XV/2 Pz 110/11 z 20. novembra 2012 generálna prokuratúra uviedla, že posúdením konaní, ktoré predchádzali prijatiu právoplatného rozhodnutia o zastavení trestného stíhania, nezistila porušenie zákona, ktoré by odôvodňovalo uplatnenie mimoriadneho opravného prostriedku podľa § 363 a nasledujúcich Trestného poriadku („zrušenie právoplatných rozhodnutí v prípravnom konaní“). Uznesenie tak okresnej prokuratúry, ako aj krajskej prokuratúry, ktorými bolo trestné stíhanie obvineného právoplatne zastavené, kvalifikovala generálna prokuratúra ako správne a zákonné, keďže považovala priebeh prípravného konania za zodpovedajúci zásade náležitého zistenia skutkového stavu a prijaté rozhodnutie za súladné so zásadou voľného hodnotenia dôkazov. Generálna prokuratúra vo svojom liste konštatovala: *„Bolo preukázané že konanie obvineného B. R., ktorý sa bránil útoku poškodeného L. Š. tak, ako je uvedené vo výroku uznesenia sp.zn. 1 Pv 1160/08 z 22. júna 2012, splnilo podmienky nutnej obrany podľa § 25 ods. 1 Trestného poriadku, čím sa nedopustil trestného činu napriek tomu, že jeho konanie naplnilo znaky skutkovej podstaty prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1 Trestného zákona.“* Generálna prokuratúra odôvodnenie uznesenia okresnej prokuratúry o zastavení trestného stíhania považovala za vyhovujúce požiadavkám ustanovení § 176 ods. 2 Trestného poriadku, keďže obsahovalo podľa jej názoru úplné a zreteľné označenie dôkazov, na základe ktorých došlo k ustáleniu skutkového stavu, ako aj prezentáciu úvah spojených s vyhodnotením dôkazov v kontexte ustanovení § 25 Trestného zákona o nutnej obrane. Vo vzťahu k námietkam sťažovateľa o neúplnosti vykonaného dokazovania a k výhradám sťažovateľa týkajúcim sa spôsobu vyhodnoteniu dôkazov generálna prokuratúra opätovne poukázala na spomenuté zásady trestného konania, ktoré predstavujú všeobecné limity dokazovania a ktoré boli podľa jej záverov dodržané.

Podľa § 363 ods. 1 Trestného poriadku generálny prokurátor zruší právoplatné rozhodnutie prokurátora alebo policajta, ak takým rozhodnutím alebo v konaní, ktorému predchádzalo, bol porušený zákon. Porušením zákona sa rozumie podstatné pochybenie, ktoré mohlo ovplyvniť rozhodnutie vo veci.

Podľa § 365 ods. 1 Trestného poriadku ak generálny prokurátor po preskúmaní veci na základe návrhu oprávnenej osoby uvedenej v § 364 ods. 1 nezistí dôvody na zrušenie napadnutého rozhodnutia, upovedomí o tom osobu, ktorá návrh podala.

Právna úprava zakotvujúca inštitút zrušenia právoplatného rozhodnutia v prípravnom konaní ako jeden z mimoriadnych opravných prostriedkov predstavujúcich zásah do stability právoplatných rozhodnutí orgánov prípravného konania reguluje jeho aplikáciu stanovením jasných hraníc, keď jeho použitie podmieňuje existenciou iba takého podstatného pochybenia, ktoré predstavuje porušenie zákona. Podľa ustálenej praxe sa za porušenie zákona prijatým rozhodnutím považuje podstatný nesúlad medzi rozhodnutím a použitím všeobecne záväzného právneho predpisu a za konanie porušujúce zákon spravidla závažné a neakceptovateľné porušenie procesnoprávných predpisov.

Generálna prokuratúra v rámci svojho postupu skonštatovala, že existenciu takéhoto závažného excesu ako podmienku na aplikáciu inštitútu označeného mimoriadneho opravného prostriedku nezistila. Subjektívne stanovisko sťažovateľa o neúplnosti vykonaného dokazovania a o nesprávnosti jeho vyhodnotenia považovala generálna prokuratúra za neopodstatnené, poukazujúc pritom na dodržanie v tomto smere relevantných zásad trestného konania.

Podľa názoru ústavného súdu je postup generálnej prokuratúry ústavnoprávne akceptovateľný a konformný s obsahom príslušného článku dohovoru, pretože právny záver generálnej prokuratúry opierajúci sa o aplikáciu relevantnej právnej úpravy korešponduje skutkovému podkladu, z ktorého vychádzala a ktorý zároveň prezentovala jasným a náležitým odôvodnením.

Ústavný súd dospel k záveru, že účinky uplatnenej právomoci vo veci konajúcej generálnej prokuratúry v danom prípade sú zlučiteľné s obsahom sťažovateľom označených čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na všetky uvedené závery rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. januára 2014